

Ajankohtaista liikuntatoimen kentässä

Tervehdys kuntiin liikunnan vastuualueelta!

Uusi hallitusohjelma linjaa tekemistämme seuraavat neljä vuotta. Voimme ilolla todeta, että Vahva ja välittävä Suomi- hallitusohjelmassa on liikunnalla ja liikkumisella vahva oma paikkansa. Hallitus haluaa edistää sitä, että kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän. Ohjelma sisältää kaikki hallinnonalat kattavan kansallisen liikunnallisen elämäntavan ja toimintakykyohjelman laatimisen. Tälle hallitusohjelmassa on oma Suomi liikkeelle-luku, joka pitää sisällään 16 toimenpidettä. Ohjelma on valtioneuvostotasoinen ja sitä toimeen pannaan yhteistyössä ministeriöiden, yritysten, työmarkkinajärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja median kanssa. Kuntakirjeessämme tästä tarkemmin. Työ on vasta alkamassa, joten tästä viestimme jatkossa hallituskauden edetessä säännöllisesti lisää.

Hallitusohjelmassa korostetaan kunnan tehtävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tämä näkyy muun muassa vapaa-ajan sekä kulttuuripalveluiden järjestämisessä. Liikuntapalvelut on luonnollisesti tässä kokonaisuudessa mukana. Tällä hallituskaudella jatkuu myös kuntien ja hyvinvointialueiden vastuiden ja työnjaon selkiyttäminen, yhteistyö, yhdyspintapalvelut ja tiedolla johtaminen. Meille keskeinen yhdyspintapalveluhan on liikuntaneuvonta, joka on myös hallitusohjelmassa painotetusti esillä.

Hallitusohjelman lisäksi teemme perustyötämme. Tässä kuntakirjeessä jälleen muutama valtionavustushaku ja tietoa tilaisuuksista. Nähdäänhän Kansallisessa liikuntafoorumissa lokakuun lopussa Lohjan Kisakalliossa? Ilmoittautuminen on avattu. Tästä siis oheisessa kirjeessä lisää.

Aktiivista syksyä toimintaan ja omaan liikkumiseen kaikille!

VN/25358/2023-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ajankohtaista liikuntatoimen kentässä 1/2023

Jakelu: kunnat

Sisällys

- Vahva ja välittävä Suomi – hallitusohjelma 2023-2027
  - Suomi Liikkeelle – ohjelma
- Vuoden 2023 liikunnan tasa-arvopalkinnot kunnille
- Arviointi valtiohallinnon toimista liikunnan ja liikkumisen edistämisessä
- Liikuntafoorumi 2023 – Ilmoittautuminen avattu!
- Syksyn 2023 Move! –mittaukset
- Uusi Liikuntapaikkarakentamisen suunta –asiakirja

Valtionavustuksia haettavissa:

- Valtionavustus päiväkotipihojen liikuntaedellytysten parantamiseen ja luonnonmukaistamiseen
- Liikuntapaikkarakentamisen avustukset

Tiedot liikunnan vastualueen tehtävistä ja tekijöistä

Vahva ja välittävä Suomi – hallitusohjelma 2023-2027

Hallitusohjelma on liikunnan ja liikkumisen kannalta erinomainen. Ohjelman johdannossa todetaan, että kaikenikäisten liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen lisää suomalaisten hyvinvointia. Tähän hallitusohjelmassa on myös laajasti kirjauksia. Hallitusohjelman painotus on poikkihallinnollisessa tekemisessä ja ennaltaehkäisevässä työssä. Nämä molemmat palvelevat hyvin liikunnan ja liikkumisen edistämistyössä.

Osaava Suomi-kappaleessa asetetaan tavoitteet opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan toimille. Yksi tavoite on, että kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän. Suomalaisten fyysinen aktiivisuus halutaan kääntää kasvuun jokaisessa ikäryhmässä. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja ja parantaa hyvinvointia. Lisäämällä liikettä turvataan tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunta.

Hallitusohjelma jatkaa edellisten hallitusten liikuntapoliittisia linjauksia. Perustaa tälle työlle on tehty pitkäjänteisesti. Liikuntalain uudistuksessa 2015 vahvistettiin liikunnan merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Liikuntapoliittisessa selonteossa 2018 linjattiin pitkän aikavälin toimenpiteitä ja tarpeita kaiken ikäisten liikkumisen lisäämiseksi.

Kunta ja kunnan liikuntapalvelut ovat merkittävässä roolissa hallitusohjelman toteuttamisessa. Ministeriö ohjaa ja tukee kuntien työtä yhdessä aluehallintovirastojen kanssa. Yhteisessä tekemisessä on mukana myös liikuntajärjestöjä ja sidosryhmiä. Hallitusohjelman toimeen panosta ja yhteisestä tekemisestä tulemme viestimään jatkossa säännöllisesti.

Suomi liikkeelle - ohjelma

- Hallitus toteuttaa liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn poikkihallinnollisen ohjelman.
- Toimeenpanoa ja seurantaan varten perustetaan ministerityöryhmä. Työ alkaa syyskuussa 2023.
- Ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä ministeriöiden, yritysten, työmarkkinajärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja median kanssa.
- Ohjelmassa on 16 toimenpidettä.
- Ohjelmaa toimeenpannaan laajentamalla Liikkuvat- kokonaisuus ja LIPOKOn toimintasuunnitelma kattamaan hallitusohjelman toimenpiteet.
- Määräraha 20M€ / vuosi vuodesta 2024 alkaen.

Linkki hallitusohjelmaan:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165042/Paaministeri-Petteri-Orpon-hallituksen-ohjelma-20062023.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Vuoden 2023 liikunnan tasa-arvopalkinnot kunnille

Vuoden 2023 liikunnan tasa-arvopalkinnot kunnille

Sukupuolten tasa-arvo osana laajempaa vastuullisuuden kokonaisuutta on keskeinen liikuntapoliittinen tavoite, joka nousee niin liikuntalaista (2015), liikuntapolitiikan selonteosta (2018) kuin uudesta hallitusohjelmastakin (2023). Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa palkitsemisen keinoin kannustaa toimijoita sukupuolten tasa-arvon edistämiseen liikunnassa ja urheilussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vuorovuosin Piikkarit-palkinnon sukupuolten välisen tasa-arvon ja Liikunnan yhdenvertaisuuspalkinnon yhdenvertaisuuden edistämisestä liikunnassa ja urheilussa. Vuonna 2023 jaetaan Piikkarit-palkinto, jossa palkitsemisen kohteena on tällä kertaa kuntien työ sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi liikunnassa ja urheilussa.

Hakuaika on 11.9.–29.9.2023. Palkinnon hakijan tulee olla kunta. Hakuohje julkaistaan opetus- ja kulttuuriministeriön internet-sivuilla viikolla 36.

Palkinnot jaetaan marraskuun lopussa Helsingissä.

Lisätietoja: kulttuuriasianneuvos Päivi Aalto-Nevalainen, paivi.aalto-nevalainen@gov.fi, puh. 02953 30054

Arviointi valtiohallinnon toimista liikunnan ja liikkumisen edistämisessä

Valtion liikuntaneuvosto on toteuttanut eduskunnan toimikautta 2019–2023 koskevan arvioinnin valtiohallinnon toimenpiteistä liikuntaan liittyen. Ministeriökohtaisissa arvioinneissa käydään läpi kunkin ministeriön kiinnekohta ja intressi sekä toimenpiteet (mm. strategiat ja suunnitelmat sekä normi-, resurssi- ja informaatio-ohjaus) liittyen liikkumisen, liikunnan ja urheilun edistämiseen. Arvioinneissa esitetään myös kehittämissuosituksia liikkumisen, liikunnan ja urheilun edistämiseksi kyseisellä hallinnonalalla.

Arviointi esitellään seminaarissa syyskuun lopussa. Tarkka ajankohta vahvistuu myöhemmin.

Lisätietoja: pääsihteeri Minttu Korsberg,
minttu.korsberg@gov.fi, puh. 0295 330 018

Ministeriöiden arviointiraportit:

[Valtioneuvoston kanslia](#)

[Liikenne- ja viestintäministeriö](#)

[Puolustusministeriö](#)

[Sisäministeriö](#)

[Ulkoministeriö](#)

[Maa- ja metsätalousministeriö](#)

[Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

[Valtiovarainministeriö](#)

[Oikeusministeriö](#)

[Ympäristöministeriö](#)

Sosiaali- ja terveysministeriö (tulossa)

Opetus- ja kulttuuriministeriö (tulossa)

Liikuntafoorumi 2023 – Ilmoittautuminen avattu!

Tervetuloa liikunta-alan vuoden ykköstapahtumaan, **9. Kansalliseen liikuntafoorumiin 30.–31.10.2023 Kisakallion Urheiluopistolle, Lohjalle!**

Liikuntafoorumissa keskustellaan tänä vuonna taloudesta monipuolisesti eri näkökulmista teemalla **Euroja liikkeellä**. Foorumissa käsitellään mm. **käynnistyneen hallituskauden liikkumis- ja liikuntapolitiikkaa**, liikkumisen ja liikunnan **verotusta, harrastamisen hintaa, mielenterveyttä, kansantaloutta** sekä **luodaan katsetta tulevaisuuteen**.

Luvassa on jälleen paljon uutta tietoa, mielenkiintoisia puhujia ja keskusteluja liikkumisen ja liikuntapolitiikan ajankohtaisista teemoista sekä tärkeitä kollegojen kohtaamisia.

Liikuntafoorumi on aina parasta paikan päällä, ja tänä vuonna foorumi järjestetäänkin **vain läsnätilaisuutena**. Osallistumismaksu on 198 € ja ilman iltajuhlaa 148 €.

Tutustu Liikuntafoorumiin 2023 **päivitettyyn ohjelmaan [täällä](#)** ja **ilmoittaudu mukaan [täällä](#) 30.9. mennessä!**

Liikuntafoorumin järjestävät yhteistyössä valtion liikuntaneuvosto, opetus- ja kulttuuriministeriö, Yleisradio, Veikkaus, Suomen Olympiakomitea, Suomen Paralympiakomitea ja Suomen Kuntaliitto.

Foorumin paikallisena järjestäjäkumppanina toimivat Kisakallion Urheiluopisto, Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu sekä Lohjan kaupunki.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Saku Rikala, saku.rikala@gov.fi, puh. 0295 330 042

Syksyn 2023 Move!-mittaukset

Move!-mittaukset toteutetaan jälleen tänä syksynä, elo-syyskuussa, osana 5.- ja 8.-luokkalaisten liikunnanopetusta. Koulut syöttävät mittaustulokset anonyymeinä valtakunnallisessa tulosten keruussa syyskuun loppuun mennessä.

Koulut saavat koulukohtaisen Move!-tulosraporttinsa marraskuussa. Kunta- ja hyvinvointialuekohtaiset sekä valtakunnalliset Move!-tulosraportit julkaistaan joulukuussa. Kuntakohtaiset tulosraportit julkaistaan viime vuoden tapaan [verkossa](#). Tieto raporttien julkaisusta lähetetään kuntiin kirjaamoiden kautta.

Move!-mittaukset toteutetaan kouluissa erittäin kattavasti. Syksyllä 2022 valtakunnallisessa tulosten keruussa saatiin kouluilta noin 107 000 oppilaan tulokset, mikä vastaa miltei 90 % kaikista kyseisten luokka-asteiden oppilaista.

TEA-viisari tiedonkeruun (2022) mukaan kuntien liikunnasta vastaavista toimialoista lähes kaikki (97 %) seuraavat Move!-mittaustuloksia.

Monissa kunnissa on kehitetty toimenpiteitä Move!:n ympärille, kuten poikkihallinnollinen Move!-työryhmä sekä erilaisia tukitoimia Move!-tulosten johdosta. Tutustu esimerkiksi [Move!-ideamateriaaliin](#), joka tuotettiin OKM:n kehittämisavustusten rahoituksella vuosina 2020-2021 suurten kuntien hankkeessa.

Lue lisää: <https://www.oph.fi/fi/move>

Lisätietoja: pääsihteeri Minttu Korsberg, minttu.korsberg@gov.fi, puh. 0295 330 018

Uusi Liikuntapaikkarakentamisen suunta –asiakirja

Liikuntapaikkarakentamisen avustuspoliittikkaa linjataan suunta-asiakirjoilla, jotka on valmisteltu valtion liikuntaneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyönä. Syksyllä 2023 julkaistaan uusi suunta-asiakirja, joka otetaan käyttöön liikuntapaikkarakentamisen tulevien avustushakujen strategisena ohjausasiakirjana. Edellinen suunta-asiakirja julkaistiin vuonna 2014.

Uuden liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan linjaukset perustuvat erityisesti Liikuntapoliittiseen selontekoon (2018) sekä liikuntapolitiikalle valtion talousarviossa (2023) asetettuihin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteisiin.

Suunta-asiakirjan linjausten perustana ovat myös liikuntaan, rakentamiseen ja kaavoitukseen, tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä ekologiseen kestävään kehitykseen liittyvät linjaukset ja lainsäädäntö. Asiakirjassa huomioidaan niin liikuntakulttuurissa tapahtuneet muutokset kuin laaja-alaiset yhteiskunnalliset muutostekijät, kuten ilmastonmuutos ja väestörakenteen muutokset.

Suunta-asiakirjassa asemoidaan liikuntapaikkarakentaminen osaksi laajempaa liikkumisolosuhteiden kehittämistä. Suunta-asiakirjassa tunnistetaan, että väestön fyysisen aktiivisuuden mahdollistavat liikkumisolosuhteet ovat monitahoinen kokonaisuus, johon liittyy varsinaisten liikuntapaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen lisäksi esimerkiksi kävely- ja pyörätiet, leikkipuistot, koulujen pihat, puistot, luontoreitit sekä vesistöt ja ranta-alueet.

Valtionavustuksia haettavissa

Valtionavustus päiväkotipihojen liikuntaedellytysten parantamiseen ja luonnonmukaistamiseen

Päiväkotien pihojen liikuntaedellytysten parantamisella innostetaan liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen jo varhaisella iällä.

Aluehallintovirastot myöntävät päiväkotipihojen liikuntaedellytysten parantamiseen ja luonnonmukaistamiseen tarkoitettuja liikuntapaikkarakentamisen avustuksia loppuvuoden 2023 aikana.

Hakuaika alkaa 15.9.2023.

Hakuaika päättyy perjantaina 27.10.2023 klo 16.15.

Lisätietoja opetus- ja kulttuuriministeriön [nettisivuilta](#).

Avustuksesta järjestetään hakuinfo 6.9.2023, katso lisätietoa aluehallintoviraston [nettisivuilta](#).

Valtionavustuksia haettavissa

Liikuntapaikkarakentamisen avustukset

Liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatiilojen perustamishankkeiden investointiavustukset:

- Rahoitussuunnitelma vuosille 2024 – 2027 vahvistetaan vuoden loppuun mennessä
- Ehdotukset rahoitussuunnitelmaan vuosille 2025 – 2028, hakuaika vuoden 2023 loppuun mennessä
- Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustushakemukset vuodelle 2024, hakuaika vuoden 2023 loppuun mennessä

Viimeisimmän liikuntalain muutoksen yhteydessä muutettiin myös liikunta-asetuksen (550/2015) 11 §:ää, jossa määritellään OKM:n ja aluehallintovirastojen välinen toimivalta avustuksen myöntämisessä. Jatkossa aluehallintovirasto on valtionapuviranomainen sellaisissa liikuntalain 13 §:ssä tarkoitettuja liikuntapaikkoja koskevissa perustamishankkeissa, joiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat enintään 1 200 000 euroa.

Lisätietoja: liikuntaneuvos Mikko Helasvuo, mikko.helasvuo@gov.fi, puh. 0295 330 422

Tiedot liikunnan vastualueen tehtävistä ja tekijöistä

- Liikunnan vastualueen tehtävistä ja tekijöistä tiedot verkkosivuillamme: [Liikunta - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

Lisätietoja kuntakirjeen osalta:

ylitarkastaja Sari Virta
sari.virta@gov.fi

hallinnollinen avustaja Lotta Melanen
lotta.melanen@gov.fi